

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Jag Kan skolan i Täby

Beslut och rapport

Verti AB
Att: Stefan Görsson
Krokusvägen 15
186 94 Vallentuna

2009-01-23
1 (3)
Dnr 44-SV2009:0003

Genomförd regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Jag Kan skolan i Täby kommun

Skolinspektionen har genomfört regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Jag Kan skolan i Täby kommun. Besök gjordes i skolan 22–23 oktober 2008.

Vid regelbunden tillsyn tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn och ungdomar att nå de nationella målen samt om huvudmannen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Den regelbundna tillsynen av fristående skolor ska, förutom att granska hur väl utbildningen uppfyller statens krav, klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och vara berättigad till bidrag från barnens och elevernas hemkommuner.

Den regelbundna tillsynen behandlar tre områden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Tillsynen syftar dock inte till att skapa en heltäckande bild av all skolverksamhet vid den aktuella tidpunkten. Övergripande information och exempel på kriterier för bedömningen av respektive granskningsområde finns publicerade på Skolinspektionens webbplats ([www.Skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.Skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Av bilagd rapport framgår hur den regelbundna tillsynen genomförts samt de bedömningar som gjorts av Skolinspektionen.

Detta beslut redovisar dels områden där det finns sådana brister i verksamheten att dessa snarast måste åtgärdas, dels områden som behöver förbättras i ett fortsatt kvalitetsarbete.

Senast inom tre månader från beslutsdagen, dvs. den 23 april 2009 ska Verti AB redovisa till Skolinspektionen, inspektionsavdelningen i Stockholm, vilka åtgärder som vidtagits mot de brister som påtalats i verksamheten.

Då ska också redovisas vilka åtgärder som vidtagits eller planeras för att höja kvaliteten inom angivna förbättringsområden. Skolinspektionen avser även att vid kommande tillsynstillfälle följa upp effekterna av den regelbundna tillsynen.

Skolinspektionens beslut med anledning av tillsynen

Skolinspektionen bedömer att verksamheten i Jag Kan skolan svarar mot de allmänna mål och den värdegrund som gäller för utbildning inom det offentliga skolväsendet. De elever som börjar i Jag Kan skolan har ofta negativa skolerfarenheter och stor del av

undervisningstiden avsätts till att motivera eleverna att vistas i skolan och att främja det sociala samspelet i gruppen. Eleverna känner sig trygga i skolan och vet att skolan uppmärksammar och vidtar åtgärder i den händelse kränkande behandling skulle förekomma. Skolans likabehandlingsplan motsvarar de krav som lagstadgats och är känd av elever och föräldrar.

Skolinspektionen bedömer dock att Jag Kan skolan inte helt och fullt kan säkerställa att varje elev får kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de nationella målen i samtliga ämnen.

Skolan har utöver utfallet av de nationella ämnesproven ingen samlad bild av måluppfyllelsen i årskurs 5 läsåret 2007/08. Lärarna har heller inga uttalade rutiner och former för att fortlöpande följa upp de enskilda elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Skolan bedriver till stor del ämnesövergripande undervisning. I samtalen med rektorn, eleverna och lärarna framkom dock att det inte är helt klart vilka ämnen som ingår i respektive tema eller projekt. Olika uppgifter och uppfattningar har dessutom framkommit om vilka ämnen som överhuvudtaget bedrivs vid skolan.

Skolan bedriver individuellt anpassad undervisning i liten grupp och i vissa fall reduceras antal ämnen. Detta kan göras antingen för den enskilde eleven eller för en grupp som helhet. Vilka ämnen och skälet till att ämnen inte ingår i en enskild elevs skolgång under en period har dock inte dokumenterats i upprättade åtgärdsprogram eller i annat dokument som avser den enskilde elevens utbildning.

Många av de brister och förbättringsområden som den regelbundna tillsynen har resulterat i kan hänföras till rektorns bristande pedagogiska insikter och till att rektorn inte i tillräcklig utsträckning uppfyllt de krav som enligt styrdokumentet ställs på ett pedagogiskt ledarskap.

Brister som måste åtgärdas

Följande områden inom Jag Kan skolans verksamhet visar sådana brister att de snarast måste åtgärdas.

- Skolan genomför inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av vare sig enskilda elevers kunskapsutveckling och resultat eller av elevernas samlade kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 (9 kap. 2 § skollagen).
- Utvecklingssamtalen motsvarar inte förordningens krav (1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Individuella utvecklingsplaner upprättas inte i samband med utvecklingssamtal (1 a kap. 8 § förordningen om fristående skolor jämfört med 7 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Skolan kan inte säkerställa att särskilt stöd ges i alla ämnen till de elever som behöver det (9 kap. 2 § skollagen).

- Skolans åtgärdsprogram uppfyller inte författningarnas krav (1 a kap. 5 a § förordningen om fristående skolor).
- Skolan kan inte säkerställa att eleverna ges förutsättningar att nå målen i samtliga ämnen (9 kap. 2 § skollagen).
- Skolans rektor har anställts utan att ha den pedagogiska utbildning och erfarenhet som förordningen kräver (1 a kap. 4 § förordningen om fristående skolor).
- Det pedagogiska ledarskap som åligger rektorn måste utvecklas (1 a kap. 4 § förordningen om fristående skolor).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3, 3a och 5 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Skolinspektionen bedömer att följande områden är i behov av förbättringsinsatser.

- Rektorns och lärarnas förståelse av de nationellt fastställda målen att sträva mot bör förbättras.
- Skolan bör utvärdera huruvida alla elever får den stimulans och de utmaningar de själva uttrycker behov av och önskar.
- Skolan bör fullfölja sina intentioner att rekrytera lärare med specialpedagogisk kompetens.
- Skolans kvalitetsarbete bör förbättras så att det används för att förbättra elevers resultat i enlighet med de nationella utbildningsmålen.

På Skolinspektionens vägnar

Ann-Christin Hartman
Enhetschef

Eva Hederström
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har också undervisningsråden Gunnel Eriksson samt Christiane Chin-von Matérn deltagit.

Bilaga Rapport

Kopia till
Täby kommun
Danderyds kommun
Österåkers kommun.

Regelbunden tillsyn i den fristående grundskolan Jag Kan skolan

Grundskola årskurs 1–6

Inledning

Skolinspektionen har granskat verksamheten i och besökt Jag Kan skolan den 22–23 oktober 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för den regelbundna tillsynen. Detta är Skolinspektionens första tillsyn av skolan sedan den startade sin verksamhet 2005.

Tillsynen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, förordningen om fristående skolor och övriga författningar som gäller för fristående skolor. Information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Regelbunden tillsyn](http://www.skolinspektionen.se/Regelbunden_tillsyn)).

Tillsynen av fristående grundskolor ska ytterst klargöra om huvudmannens verksamhet uppfyller kraven för att även fortsättningsvis vara godkänd som fristående grundskola och därmed ha rätt till bidrag från elevernas hemkommuner.

Huvudmannen har ansvar för att de brister som lyfts fram i rapporten åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolinspektionen vilket framgår av Skolinspektionens beslut. Skolinspektionen följer också upp effekterna av tillsynen vid nästkommande regelbundna tillsyn.

Underlag

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument som huvudmannen har lämnat till Skolinspektionen, dels den information som samlats in under besöket. I skolan intervjuades rektorn, ett urval av lärare, elever respektive föräldrar samt skol-sköterskan och företrädare för huvudmannen. Skolinspektionen besökte även lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen. Även annan information om skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

Huvudmannen för Jag Kan skolan har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Täby kommun tar del av fristående skolors kvalitetsredovisningar, men tar för övrigt inte sin rätt till insyn i fristående skolor i anspråk.

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Jag Kan skolan

Jag Kan skolan	Antal elever
Grundskola	7

Källa: Skolans egna uppgifter i oktober 2008

Skolverket godkände Jag Kan skolan som en fristående grundskola för årskurserna 1–6 genom beslut (dnr 43-2004:903) den 26 januari 2005.

Av skolans ansökan om godkännande och rätt till bidrag framgår att skolan inriktar sin verksamhet på elever som av olika skäl inte kan få sina behov tillgodosedda i sina ordinarie skolor. Det framgår vidare att skolan ska tillämpa ett miljöterapeutiskt arbetssätt ”i syfte att uppnå en normalisering av elevernas beteende”. Enligt ansökan är utbildningens inriktning allmän och skolan ska ha karaktären av skoldaghem.

Målet är enligt huvudmannen att eleverna ska kunna återgå till den tidigare skolan. Skolan har Skolverkets medgivande att ha färre än 20 elever.

Huvudman för skolan är Verti AB med organisationsnummer 556383-7334.

Enligt huvudmannen startade Jag Kan skolan höstterminen 2005, men den första eleven skrevs in först i slutet av höstterminen 2006. Den inledande perioden användes enligt huvudmannen till marknadsföring etc. Skolan omfattar årskurserna 1–6. Skolan följer läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo 94), samt de nationella kursplanerna.

Skolan hade vid inspektionsbesöket sju elever. De flesta eleverna är folkbokförda i Täby kommun, men skolan har även elever från Danderyds och Österåkers kommuner.

Skolan ligger i en före detta kontorsfastighet i närheten av Näsbyrads centrum.

Bedömningar

Motiveringsrutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. I detta material används begreppet styrdokument som en samlande beteckning för relevanta författningar och allmänna råd.

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att ge varje elev kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar huvudmannen och skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar och bedömning:

De nationella kursplanerna anger mål som eleverna minst ska ha uppnått i slutet av femte respektive nionde skolåret. I kursplanerna för ämnena matematik, svenska samt svenska som andraspråk anges från och med höstterminen 2008 de mål som eleverna ska ha uppnått i slutet av det tredje skolåret. En fristående skola ska enligt skollagen ge kunskaper som till art och nivå väsentligen svarar mot dessa kunskaper.

Av de dokument som skolan delgivit Skolinspektionen framgår att de nationella ämnesproven för årskurs 5 genomfördes vårterminen 2008 av tre elever. Resultaten av ämnesproven redovisas i skolans dokument, dock utan att dessa kommenteras i föreliggande rapport då antalet elever är litet. Av skolans dokument framgår även att delar i proven togs bort för vissa elever "för att de inte skulle få uppleva allt för mycket misslyckanden vilket troligen skulle ha påverkat det fortsatta arbetet". Skolinspektionen vill av denna anledning påpeka att nationella ämnesprov kan anpassas om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses personliga förhållanden som inte är av tillfällig natur och som utgör ett direkt hinder för att eleven ska kunna nå ett visst mål. Vid anpassning bör dels eleven få den hjälp han eller hon får vid liknande provsituationer, dels bör proven eller provdelarna anpassas på ett sådant sätt att de mål som avses bli prövade fortfarande prövas. Om proven anpassas, måste detta beaktas vid bedömningen av elevens prestation.

Skolan har ingen samlad bild av måluppfyllelsen i årskurs 5 i ämnen utöver svenska, engelska och matematik läsåret 2007/08. Lärarna har heller inga uttalade rutiner och former för att fortlöpande följa upp elevernas kunskapsutveckling och resultat i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav. Detta beskrivs ytterligare och bedöms i bedömningsområdena *Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat*, *Rektorns ansvar* samt *Kvalitetsarbete*.

Skolan bedriver till stor del ämnesövergripande undervisning. I samtalen med rektorn, eleverna och lärarna framkom dock att det inte är helt klart vilka ämnen som ingår i respektive tema eller projekt. Detta beskrivs ytterligare och bedöms i bedömningsområdena *Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat* samt *Genomförande av utbildningen*. Under inspektionsbesöket fick Skolinspektionen olika uppgifter om vilka ämnen som bedrivs vid skolan, något som ingår i bedömningspunkterna *Tillgång till likvärdig utbildning* samt *Rektors ansvar*.

I skolans informationsmaterial uppges att "Skolan vänder sig till elever i årskurserna 1–6 med eventuella läs- och skrivsvårigheter, inlärningsproblem och/eller psykosocial problematik med behov av individuellt anpassad undervisning i liten grupp." Det framgår av samma informationsmaterial att undervisningen är individanpassad och utgår från en bedömning som genomförs då eleven skrivs in. De elever som börjar i Jag Kan skolan har ofta negativa skolerfarenheter och deras skolgång har i de flesta fall varit präglad av problem av olika slag. När eleverna börjar i Jag Kan skolan ägnas stor del av undervisningstiden åt att motivera eleverna att vistas i skolan. Stor vikt läggs vid att främja socialt samspel och samarbete inom gruppen. För att tidsmässigt möjliggöra detta och för att eleven inte ska uppleva misslyckande reduceras enligt rektorn ofta antal ämnen. Detta kan göras antingen för den enskilde eleven eller för en grupp som helhet.

4 (17)

Enligt rektorn prioriteras ämnena svenska och matematik dock för samtliga elever. Vilka ämnen och skälet till att dessa inte ingår i en enskild elevs skolgång under en period har inte dokumenterats i upprättade åtgärdsprogram eller i annat dokument. Detta bedöms i bedömningsområdet *Anpassning av verksamheten till elevernas behov* samt *Tillgång till likvärdig utbildning*.

Relaterat till ovanstående bedömningsområden bedömer Skolinspektionen att Jag Kan skolan inte helt och fullt kan säkerställa att varje elev får kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen motsvarar de nationella målen i samtliga ämnen.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat

Bedömningspunkter

1.2.1 Lärarna följer fortlöpande upp resultaten i alla ämnen i förhållande till styrdokumentens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

I läroplanen fastställs att läraren utifrån kursplanernas krav allsidigt ska utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

Som framgår av föregående bedömningspunkt har skolan, utöver utfallet av de nationella ämnesproven, ingen samlad bild av måluppfyllelsen läsåret 2007/08 i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Av samtal med rektorn och lärarna framgick att skolan inte har några uttalade rutiner och former för att fortlöpande följa upp de enskilda elevernas kunskapsutveckling i alla ämnen. Inte heller utvärderas elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen i förhållande till de nationella målen i årskurs 5.

Som framgår av bedömningspunkten 1.1 arbetar skolan ofta i olika teman och projekt. Det stod dock inte helt klart vilka ämnen och mål som ingår i dessa.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att lärarna inte genomför någon systematisk uppföljning av elevernas kunskapsutveckling och resultat i samtliga ämnen. Detta måste åtgärdas. En förutsättning för en sådan systematisk uppföljning är att lärarna såväl i sin planering av undervisningen som vid uppföljningen är införstådda med vilka ämnen som bedrivs och vilka mål eleverna minst ska uppnå i aktuella ämnen. Inte minst angeläget är detta för att kunna avgöra om och när en elev är i behov av särskilda stödåtgärder.

1.2.2 Lärarna genomför utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Från och med den 15 juli 2008 har fristående grundskolor skyldighet att följa grundskoleförordningens bestämmelser om utvecklingssamtal. Det innebär att läraren fortlöpande ska informera eleven och elevens vårdnadshavare om elevens skolgång. Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till målen i läroplanen och kursplanerna. Skolan genomför utvecklingssamtal var sjätte vecka och hade vid tidpunkten för tillsynsbesöket genomfört ett första sådant för samtliga elever. Vid utvecklingssamtalet informeras elev och vårdnadshavare om hur elevens utveckling förhåller sig till målen i de åtgärdsprogram som upprättas och revideras i samband med varje utvecklingssamtal. Inför utvecklingssamtalet "skattar" den enskilde eleven, dess vårdnadshavare samt personal elevens utveckling utifrån ett antal givna områden och punkter. Skolinspektionen tog vid tillsynsbesöket del av ett sådant underlag, som enbart behandlar elevens sociala utveckling. Vid besöket tog Skolinspektionen dessutom del av samtliga åtgärdsprogram och kunde därvid konstatera att dessa till stor del uttrycker mål och insatser för elevens sociala utveckling medan de i ringa omfattning präglas av elevens kunskapsutveckling. I de fall ämnen benämns är det svenska och matematik. Insatserna i svenska utgörs ofta av Wittingmetoden. Åtgärdsprogrammen relateras inte till målen i läroplanen och kursplanerna. Med hänvisning till föregående bedömningspunkt kan dessutom fastslås att lärarna inte har något uttalat system för att följa upp den enskilde elevens kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Detta sammantaget innebär att skolans utvecklingssamtal inte grundar sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till målen i läroplanen och kursplanerna. Mot bakgrund av detta bedömer Skolinspektionen att skolans utvecklingssamtal inte motsvarar förordningens krav. Detta måste åtgärdas.

1.2.3 Lärarna upprättar en framtidsytande individuell utvecklingsplan i samband med utvecklingssamtalet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Från och med den 15 juli 2008 har även bestämmelserna i grundskoleförordningen ändrats på så sätt att den skriftliga individuella utvecklingsplan som ska upprättas inte enbart ska vara framåtsyftande. Den ska innehålla omdömen om elevens kunskapsutveckling i varje ämne som eleven får undervisning i. Dessa omdömen får vara betygsliknande men de bör anpassas till elevernas ålder och förutsättningar. Det är rektorn som beslutar om den närmare utformningen. Planen får också innehålla annan information om elevens skolgång om rektorn beslutar detta. Jag Kan skolan upprättar inte skriftliga individuella utvecklingsplaner. Som framgår av föregående bedömningspunkt är det åtgärdsprogrammen som utgör underlag för utvecklingssamtalen. Detta måste åtgärdas så att varje elev får en individuell utvecklingsplan. Skolinspektionen vill betona att denna plan inte ersätter ett åtgärdsprogram. Det innebär att en del elever kommer att ha både en individuell utvecklingsplan och ett åtgärdsprogram. Se Skolverkets Allmänna råd och kommentarer om den individuella utvecklingsplanen (SKOLFS 2006:10) som har reviderats med anledning av ändringen samt Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbete med åtgärdsprogram (2008:25).

1.3 Genomförande av utbildningen

Bedömningspunkter

1.3.1 Läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I såväl läroplanen som i de nationella kursplanerna fastställs ett antal mål att sträva mot. Dessa anger vilken inriktning undervisningen ska ha för att elever ska utveckla olika förmågor och vilka kunskapskvaliteter som är väsentliga i de olika ämnena. Mål att sträva mot ska styra undervisningen och prägla allt arbete i skolan och skolan måste därmed med dessa som underlag diskutera och ta ställning till hur verksamheten ska organiseras och bedrivas för att ge eleverna förutsättning att utveckla de kunskapskvaliteter som uttrycks i dessa mål. Det blev i intervjuer med rektorn och lärarrepresentanter uppenbart att det inte finns någon enhetlig uppfattning om de nationella målen att sträva mot och deras innebörd och betydelse för skolans arbete.

Skolinspektionen bedömer att rektorns och lärarnas förståelse av de nationellt fastställda målen att sträva mot bör förbättras.

1.3.2 Eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Kommentar
I läroplanen uttrycks att eleverna ska få reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. I skolans informationsmaterial uttrycks att undervisningen är individanpassad och att arbetssättet med återkommande samtal och observationer ska stödja den enskilde eleven att "gå vidare i sitt arbete mot de mål som läroplan och kursplaner fastställer". Grundprincipen för skolans metod¹, är enligt informationsmaterialet, att "lärare och elev delar på inlärningsansvaret". Skolan bedriver till stor del ämnesövergripande undervisning. Eleverna var dock inte på det klara med vilka ämnen som ingår i dessa samtidigt som de efterlyste naturorienterande ämnen eftersom de inte upplever att de ingår i skolans undervisning. Enligt rektorn och lärarna finns inslag av dessa ämnen i ett flertal teman, dock utan att de var för sig tydliggörs för eleverna. Skolinspektionen vill mot bakgrund av ovanstående påpeka vikten av att eleverna är införstådda med vilka ämnen som ingår i undervisningen för att de överhuvudtaget ska kunna "dela på inlärningsansvaret" så som skolans avsikt är.

1.3.3 Eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.3.4 De som arbetar i skolan samverkar inom och mellan verksamheterna för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

¹ Skolan tillämpar enligt informationsmaterialet Ben Furmans "Jag Kan-metod", "Wittingmetoden" samt "Bornholmsmodellen".

8 (17)

1.3.5 Undervisningen är allsidig och saklig.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

1.4 Anpassning av verksamheten till elevernas behov**Bedömningspunkter****1.4.1 Skolans undervisning anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Skolans undervisning ska enligt läroplanen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Så som beskrivs i bedömningspunkten 1.4.2 är en av skolans uttryckliga ambitioner att individanpassa undervisningen. I samma bedömningspunkt omnämns att eleverna efterfrågade naturorienterande ämnen. Skolinspektionen är införstådd med de hänsyn som skolan måste ta till varje elevs förutsättningar, förmågor och behov. Eftersom skolans strävan är att individuellt anpassa undervisningen, finns enligt Skolinspektionen alla skäl för skolan att ta hänsyn till önskemål om fler ämnen för de elever som uttrycker sådant intresse. I alla händelser är det angeläget att tydliggöra för eleverna vilka ämnen och aktuella mål som innefattas i ett tema så att de är medvetna om vilka kunskaper de förväntas erövra och så att de ges möjlighet att vara delaktiga i sitt lärande (se bedömningspunkten 1.3.2). Särskilt betydelsefullt är detta då skolans uttalade strävan är att eleverna så snart som möjligt ska kunna återgå till den ursprungliga skolan. I enlighet med detta bedömer Skolinspektionen att skolan bör utvärdera huruvida alla elever får den stimulans och de utmaningar de själva uttrycker behov av och önskar.

1.4.2 Särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
En fristående skola ska enligt skollagen ge kunskaper som motsvarar de som fastställs i nationella utbildningsmål. Att en skola har system för att följa den enskilda elevens kunskapsutveckling i alla ämnen är viktigt då sådana rutiner ska indikera om en elev har behov av särskilda stödinsatser. Lärarna och rektorn framhöll vid inspektionsbesöket att "skolan i sig" och det faktum att eleverna är få säkerställer att alla elever får sina behov tillgodosedda. I föregående bedömningspunkter beskrivs och bedöms dock att skolan lägger stor vikt vid elevernas sociala utveckling varvid ämnen utöver svenska och matematik i olika hög grad kan komma att ingå i enskilda elevers utbildning och variera elever emellan. Det beskrivs och bedöms också att skolan inte har något uttalat system för att följa upp elevers kunskapsutveckling i alla ämnen. Detta är något som enligt Skolinspektionen försvårar för lärarna att avgöra vilka svårigheter en elev kan ha i olika ämnen och hur det lämpligast kan avhjälpas. Skolinspektionen bedömer att skolan inte kan säkerställa att särskilt stöd vid behov ges i samtliga ämnen och detta måste åtgärdas.

1.4.3 Vid behov av särskilda stödåtgärder utarbetas alltid åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
I förordningen om fristående skolor avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram fastställs att rektorn ska se till att behovet utreds om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilt stöd ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Samtliga elever vid Jag Kan skolan har ett åtgärdsprogram (se bedömningspunkt 1.2.2). De åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av inleds med en nulägesbeskrivning. Därpå följer rubriker för behov, mål, delmål, en beskrivning av hur "vi gör för att nå målen" samt ansvarsfördelningen mellan skolan, eleven och föräldern. I åtgärdsprogrammen anges även när uppföljningen ska göras. Nulägesbeskrivningen är allmänt formulerad så som att eleven "halkat efter" utan att det för den skull, utöver svenska, matematik och i något fall engelska, framgår vilka ämnen som avses. Det framgår heller inte hur målen i programmet ska relateras till läroplanens och kursplanernas mål för utbildningen. Hur

åtgärderna ska följas upp framgår inte.

Enligt rektorn undervisas en del elever inte i samtliga ämnen. Det framgår dock inte av åtgärdsprogrammen om någon av de enskilda elevernas förutsättningar och behov utgör grund för att antalet ämnen reducerats. Skolan har enligt rektorn och lärarna inte haft för vana att dokumentera detta i åtgärdsprogrammen eller i annat dokument.

Mot bakgrund av ovanstående bedömer Skolinspektionen att skolans åtgärdsprogram inte uppfyller förordningen krav. Skolinspektionen bedömer att åtgärdsprogrammen måste utvecklas så att det framgår vilka elevens behov är och hur de ska relateras till utbildningsmålen, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Se Skolverkets Allmänna råd och kommentarer för arbete med åtgärdsprogram (SKOLFS 2008:25).

2 Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Bedömningspunkter

2.1.1 Skolan utgör en trygg miljö som är inriktad på lärande.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.2 Skolan och lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

2.1.3 Skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3 Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Den regelbundna tillsynen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Bedömningspunkter

3.1.1 Skolan tar emot elever enligt bestämmelserna, det vill säga skolan är öppen för alla och urvalet sker efter grunder som är förenliga med de allmänna målen och värdegrunden.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.2 Varje elev erbjuds ett sådant antal undervisningstimmar att det ger förutsättningar att nå målen i respektive ämne.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Som nämnts i flertal bedömningspunkter individanpassas undervisningen. Detta innebär bland annat att antal ämnen reduceras och nivån anpassas till enskilda elever, något som dock inte framgår av de befintliga åtgärdsprogrammen. Det framgår däremot av enskilda elevers veckoscheman som Skolinspektionen tagit del av.

En granskning av skolans timplan för läsåret 2008/09 visar att den överensstämmer med den som utgjorde underlag för tillståndet. Rektorn gav vid inspektionsbesöket dock olika uppgifter om huruvida ämnena kemi och fysik alls bedrivs. Detta tillsammans med elevernas upplevelse av att det inte bedrivs undervisning i de naturorienterande ämnena väcker dock frågan om inte skolan avseende tid och antal ämnen har begränsat elevernas möjlighet att nå så långt deras förmåga tillåter i förhållande till nationella mål.

Skolinspektionen bedömer att skolan inte kan säkerställa att eleverna ges förutsättningar att nå målen i samtliga ämnen. Detta måste åtgärdas.

12 (17)

3.1.3 Skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.4 Skolan anordnar undervisning i svenska som andraspråk i enlighet med författningarna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.1.5 Utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda en obetydlig kostnad för eleverna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.2 Personalens utbildning**Bedömningspunkter****3.2.1 Skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

En fristående skola, vars utbildning ger kunskaper och färdigheter som till art och nivå väsentligen svarar mot de kunskaper och färdigheter som grundskolan, ska förmedla, ska godkännas om /.../ skolan för undervisningen använder lärare, förskollärare eller fritidspedagoger som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak ska bedriva, dock med undantag för fall då personer med sådan utbildning inte finns att tillgå eller det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna.

Vid Jag Kan skolan fanns vid tidpunkten för inspektionsbesöket en lärare med lärarutbildning för årskurs 1-7 med inriktning mot ämnena matematik, naturorienterande ämnen samt en lärare med inriktning mot yngre åldrar. Utöver dessa undervisade en icke lärarutbildad person.

Vid ett tillfälle varannan vecka handleds lärarna av en av skolans delägare som förutom lärarutbildning även har en specialpedagogisk sådan. Hon har utöver detta ingen anställning på skolan utan har sin tjänstgöring på en kommunal skola.

Enligt rektorn finns ambitioner att rekrytera lärare med specialpedagogisk kompetens. Med hänsyn tagen till den elevgrupp skolan vänder sig till bedömer Skolinspektionen att skolan bör fullfölja dessa intentioner.

3.2.2 Rektor har genom utbildning och erfarenhet förvärvat pedagogisk insikt.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering

Enligt skollagen ska det för ledningen av fristående skolor finnas en rektor. Som rektor får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Huvudman för skolan är Verti AB. En av företagets ägare är tillika rektor. Den andra ägaren är densamma som handleder skolans lärare vid ett tillfälle varannan vecka. Den av de anställda som inte har lärarutbildning har enligt skolans egna dokument även uppdrag som biträdande rektor. Enligt rektorn är detta uppdrag avgränsat till att vara arbetslagsledare och till att leda pedagogiska diskussioner i samband med konferenser då rektorn inte är närvarande.

Rektorn har mångårig erfarenhet av behandlingsarbete inom socialtjänstens område och har en ännu inte fullföljd familjeterapeutisk utbildning. Han har tidigare tjänstgjort som rektor på ett skoldaghem, men saknar pedagogisk utbildning. Rektorn har inte genomgått rektorsutbildningen.

Vid samtalen med rektorn gavs i vissa fall motsägelsefulla uppgifter och han hänvisade till den andra delägaren. Rektorn gjorde gällande att den sistnämnda ansvarar för "den pedagogiska delen". Denna delägare var inte närvarande under tillsynsbesöket och har, enligt skolans egna dokument, uppdraget som "pedagogisk handledare". Lärarnas uppfattning är att det enbart finns en rektor på skolan.

I denna rapport framkommer ett flertal brister i verksamheten vid Jag Kan skolan. Enligt Skolinspektionen kan dessa i stor utsträckning relateras till rektorns bristande insikter i de bestämmelser som reglerar utbildningsverksamhet.

Skolinspektionen bedömer att rektorn har anställts utan att ha den pedagogiska utbildning och erfarenhet som författningarna kräver. Detta måste åtgärdas.

3.3 Rektorns ansvar

Bedömningspunkter

3.3.1 Rektorn håller sig förtrogen med det dagliga arbetet och tar som pedagogisk ledare det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt skollagen ska det för ledningen av fristående skolor finnas en rektor. Som pedagogisk ledare ska rektorn ansvara för att utbildningen inriktas på att nå de nationella målen. Rektor är ansvarig för skolans resultat och för att uppföljning och utvärdering sker i förhållande till de nationella målen. Som framgår av bedömningsområdet <i>Kunskaper</i> har skolan inte någon samlad bild av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen för årskurs 5 och det finns inget uttalat system för att följa upp enskilda elevers kunskapsutveckling i förhållande till nationella mål. Som framgår av ovanstående bedömningspunkt tillskriver rektorn den andra delägaren av skolan ansvaret för den "pedagogiska delen". Lärarna uppgav dock att skolan enbart har en rektor och som beskrivs i ovanstående bedömningspunkt framgår det inte av skolans dokument att det pedagogiska ansvaret innehas av annan person än rektorn. Det framgår för övrigt heller inte av skolans hemsida. Skolinspektionen ställer sig mot bakgrund av detta frågande till vem som innehar det ansvar som åvilar en rektor. Många av de brister och förbättringsområden som den regelbundna tillsynen har resulterat i kan hänföras till rektorns bristande pedagogiska insikter och till att rektorn inte i tillräcklig utsträckning uppfyllt de krav som enligt styrdokumentet ställs på ett pedagogiskt ledarskap. Skolinspektionen bedömer att det pedagogiska ledarskap som åligger rektorn måste utvecklas. Skolinspektionen finner det också angeläget att handlingar som berör elever och skolans arbete förvaras på skolan, något som inte var fallet vid Skolinspektionens besök på skolan. Skolinspektionen vill också peka på vikten av att rektorn förstår det ansvar som följer med rektorsuppdraget och därmed vad det innebär att till det nationella skoluppdraget knyta den egna skolans specifika förutsättningar.

3.3.2 Rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Kommentar
Se bedömningspunkt 3.3.1

3.3.3 Lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.4 Kvalitetsarbete**Bedömningspunkter****3.4.1 Skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet, samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder för att förbättra måluppfyllelsen.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Kvalitetsarbetet syftar till att kontinuerligt identifiera vilka förutsättningar som är nödvändiga för arbetet mot de nationella målen, att utveckla arbetsprocesser, att bedöma resultat och måluppfyllelse och att vidta lämpliga åtgärder. Som framgår i flera avsnitt i föreliggande rapport saknas en systematisk uppföljning av elevernas resultat i alla ämnen. Det medför i sin tur att resultat och måluppfyllelse enbart i begränsad utsträckning ingår som en del i skolans kvalitetsarbete. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsarbete bör förbättras så att det används för att förbättra elevers resultat i enlighet med de nationella utbildningsmålen.

16 (17)

3.4.2 Kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som uppfyller förordningens krav.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
	X

Motivering
Enligt förordningen om kvalitetsredovisning ska varje skola årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Arbetet med kvalitetsredovisningen ska främja skolans kvalitetsarbete och därigenom bidra till att förverkliga utbildningarnas nationella mål. Enligt förordningen ska en skolas kvalitetsredovisning innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Skolan har delgivit Skolinspektionen en kvalitetsredovisning för läsåret 2007/08. Kvalitetsredovisningen utgörs av ett antal "givna mål" och beskrivning av hur skolan avser arbeta med vart och ett av dessa. I något fall beskrivs måluppfyllelsen av "givna mål", dock utan vare sig bedömning eller redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Uppföljningen och utvärderingen av skolans likabehandlingsplan redovisas ej. Skolinspektionen bedömer att skolans kvalitetsredovisning inte motsvarar förordningens krav. Detta måste åtgärdas. Se Skolverkets allmänna råd och kommentarer för kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. (2006:18).

3.5 Huvudmannaskap och tillstånd

Bedömningspunkter

3.5.1 Skolan drivs av den huvudman som innehar tillståndet.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.5.2 Skolan bedriver huvuddelen av undervisningen med hjälp av lärare som är anställda av skolan.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.5.3 Utbildningen sker inom ramen för Skolinspektionens tillstånd.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

3.6 Stabilitet**Bedömningspunkter****3.6.1 Skolan har ett stabilt elevunderlag.**

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Kommentar
Skolan har svårt att fastställa framtida elevunderlag, men såväl Täby kommun som närliggande kommuner informeras om skolans karaktär, något som enligt skolans rektor och tillika huvudman tillförsäkrar skolan ett fortsatt elevunderlag motsvarande det nuvarande.

3.6.2 Skolan har en stabil ekonomi.

Styrdokumentens mål och krav uppfylls huvudsakligen	Åtgärder behövs
X	

Kommentar
Se bedömningspunkt 3.6.1

2009-01-23 Stockholm

Eva Hederström

Christiane Chin von Matérn